

V ý r o č n í z p r á v a

Český včelařský program 2017 - 2019

Včelařský rok 2019

Ministerstvo zemědělství ČR předkládá „Výroční zprávu“ o provádění třetího roku Českého včelařského programu 2017 – 2019 (dále jen „ČVP 2017 - 2019“), a to na základě čl. 10 Prováděcího nařízení Komise (EU) 2015/1368 ze dne 6. srpna 2015, kterým se stanoví prováděcí pravidla k nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1308/2013, pokud jde o podporu v odvětví včelařství (dále jen „nařízení 2015/1368“).

Státní zemědělský intervenční fond (dále jen „platební agentura“) poskytuje chovatelům včel v rámci národních programů od roku 2005 dotace, které jsou financované z 50 % EU a 50 % ČR. Výše finančních prostředků na včelařská opatření byla na základě schváleného ČVP 2017 - 2019 a podle nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1308/2013 ze dne 17. prosince 2013, kterým se stanoví společná organizace trhů se zemědělskými produkty a zrušují nařízení Rady (EHS) č. 922/72, (EHS) č. 234/79, (ES) č. 1037/2001 a (ES) č. 1234/2007; nařízení 2015/1368 a nařízení Komise v přenesené Pravomoci (EU) 2015/1366 ze dne 11. května 2015, kterým se doplňuje nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1308/2013, pokud jde o podporu v odvětví včelařství, určena Prováděcím rozhodnutím Komise (EU) 2016/1102, kterým se schvalují vnitrostátní programy na zlepšení produkce včelařských produktů a jejich uvádění na trh předložené členskými státy podle nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1308/2013 (dále jen „rozhodnutí Komise“). Součástí tohoto rozhodnutí Komise jsou stanoveny finanční limity pro jednotlivé roky. Pro rok 2019 byla alokována celková výše finančních prostředků ve výši **2 501 018 EUR**.

Ministerstvo zemědělství, Sekce lesního hospodářství, Odbor státní správy lesů, myslivosti a rybářství (dále jen „Ministerstvo zemědělství“) předkládá ve spolupráci s platební agenturou vyhodnocení poskytování finančních příspěvků za rok 2019, a to podle nařízení vlády č. 197/2005 Sb., o stanovení podmínek poskytnutí dotace na provádění opatření ke zlepšení obecných podmínek pro produkci včelařských produktů a jejich uvádění na trh, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „nařízení vlády“).

V čl. 10, odst. 2 nařízení 2015/1368 jsou uvedeny:

- a) souhrn výdajů uskutečněných během včelařského roku rozepsaných podle opatření:

Název opatření	Vyplacené prostředky v EUR
Technická pomoc	973 782,61

Boj proti varroáze	1 250 965,01
Racionalizace kočování včelstev	40 062,45
Úhrada nákladů na rozборы medu	28 238,22
Obnova včelstev	207 891,46
Celkem	2 500 939,75

b) výsledky na základě ukazatelů výkonnosti pro každé provedené opatření.

Ad b) Český včelařský program na období 2017 – 2019 zahrnuje 5 opatření, a to následovně:

1. Opatření technická pomoc

Opatření technická pomoc obsahuje pořádání praktických kurzů, seminářů, přednášek pro chovatele včel a vedení včelařských kroužků mládeže. Součástí opatření technická pomoc je zároveň pořízení nových zařízení a technických pomůcek pro získávání a zpracování včelích produktů.

Ukazatel výkonnosti podle ČVP 2017 - 2019:

- **Počty vzdělávacích akcí.**

V průběhu včelařského roku 2019 bylo prostřednictvím platební agentury celkem finančně podporováno 685 přednášek, 208 praktických kurzů, 6 jednodenních seminářů a 127 včelařských kroužků pro děti a mládež.

- **Výše finančních prostředků na pořízení zařízení a technických pomůcek pro získávání a zpracování včelích produktů.**

Celková výše vynaložených finančních prostředků na pořízení nových zařízení podle nařízení vlády za včelařský rok 2019 byla 21 716 000 Kč.

- **Porovnání údajů s předchozím rokem.**

V roce 2018 bylo finančně podporováno 836 přednášek, 257 praktických kurzů, 12 jednodenních seminářů, 128 včelařských kroužků pro děti a mládež.

V roce 2018 bylo vynaloženo 22 244 000 Kč v rámci finanční podpory na pořízení nových zařízení. Oproti roku 2018 tak došlo ke snížení vyplacených finančních prostředků o 528 000 Kč ve srovnání s rokem 2019.

V důsledku vysokého zájmu o dotace ze strany chovatelů včel dochází u opatření technická pomoc v předmětném roce ke krácení finančních podpor, kromě finanční podpory na vedení včelařského kroužku. Koefficient krácení byl stanoven ve výši **0,4279** a výrazným způsobem **ponižuje finanční podporu pro jednotlivé chovatele včel**. Opatření technická pomoc se podílí **38,9 %** na celkovém čerpání finančních prostředků vymezených pro rok 2019.

2. Opatření boj proti varroóze

Opatření boj proti varroóze zahrnuje finanční podporu na prostředky týkající se prevence a léčby proti kleštíku včelímu a na úhradu nákladů spojených s aplikací aerosolem.

Ukazatel výkonnosti podle ČVP 2017 - 2019:

- Výše finančních prostředků na úhradu léčiv pro boj proti varroóze.

V průběhu včelařského roku 2019 bylo v rámci tohoto opatření vynaloženo celkem 32 180 000 Kč. Léčba aerosolem z této částky činí 3 609 000 Kč.

- Porovnání údajů s předchozím rokem

Výše finančních prostředků na opatření boj proti varroóze v rámci včelařského programu v roce 2019 činila 32 180 000 Kč. V porovnání s rokem 2018 (čerpáno 30 155 000 Kč) se finanční podpora na toto opatření zvýšila o 2 025 000 Kč.

Podíl na celkově vyčerpaných dotacích v roce 2019 tohoto opatření je **50 %**. V roce 2018 se toto opatření podílelo na celkovém čerpání dotací **47,2 %**.

3. Racionalizace kočování včelstev

Opatření racionalizace kočování včelstev podle nařízení vlády je zaměřeno především na podporu:

- a) specializovaných nakládacích zařízení (mechanické, hydraulické nebo elektrické zařízení ke zvedání jednotlivých úlů nebo palet s úly)
- b) specializované přívěsy určené pro převoz včelstev způsobilé pro provoz na pozemních komunikacích,
- c) palety pro kočující včelstva (zařízení umožňující hromadný přesun a umístění úlů na kočovním stanovišti).

Ukazatel výkonnosti podle ČVP 2017 - 2019:

- Výše finančních prostředků pro kočování

Za včelařský rok 2019 bylo vyčerpano na toto opatření 1 031 000 Kč.

- Porovnání údajů s předchozím rokem

V roce 2018 byly vyčerpány na toto opatření finanční podpory v celkové výši 1 650 000 Kč, což znamená, že v roce 2019 se vyčerpalo o 619 000 Kč méně než v roce 2018.

V rámci opatření racionalizace kočování včelstev Ministerstvo zemědělství v ČVP 2017 – 2019 uvádí přísuny včelstev k plodinám a do lesů. V roce 2017 bylo uskutečněno 17 275 přísunů k plodinám, přísunů včelstev do lesů 11 158. V roce 2018 bylo uskutečněno 14 268 přísunů k plodinám a 19 853 přísunů do lesů. Přestože v roce 2019 bylo z tohoto opatření čerpáno méně finančních prostředků, statistické údaje dokumentují zájem o kočování se včelstvy. Využití včelí pastvy pro chov včel i ze vzdálenějších oblastí je v současné době jedním ze základů zajištění stability chovu.

Z důvodu vysokého zájmu o dotace ze strany chovatelů včel došlo v roce 2019 u tohoto opatření ke krácení jejich požadavků (koeficient krácení = **0,4279**). Koeficient krácení výrazným způsobem poníží tuto finanční podporu pro chovatele včel. Opatření racionalizace kočování včelstev se podílí na celkovém čerpání finančních prostředků za rok 2019 **1,6 %**.

4. Analýzy medu

Opatření „Úhrada nákladů na rozborů medu“ je zaměřena na finanční podporu pro fyzikálně chemický rozbor medu a rozbor medu na přítomnost spor *Paenibacillus larvae*.

Ukazatel výkonnosti podle ČVP 2017 - 2019:

- Počet provedených rozborů medu hrazených z programu

Ve včelařském roce 2019 bylo z programu uhrazeno 894 fyzikálně chemických rozborů medu a 28 rozborů na *Paenibacillus larvae*.

- Porovnání údajů s předchozím rokem

Ve včelařském roce 2018 bylo z programu uhrazeno 1 033 fyzikálně chemických rozborů medu a 52 rozborů na *Paenibacillus larvae*. Rok 2019 zaznamenal snížení zájmu o toto opatření ze strany chovatelů včel, a to tak, že oproti roku 2018 bylo uskutečněno o 139 méně fyzikálně chemických rozborů medu a o 24 méně rozborů na *Paenibacillus larvae*.

Toto opatření se za rok 2019 podílí na celkovém čerpání finančních prostředků **1,1 %**.

5. Obnova včelstev

Opatření obnova včelstev je zaměřeno na podporu chovu včelích matek plemene včely kraňské ze šlechtitelských chovů a rozšiřování mezi včelařskou veřejností.

Ukazatel výkonnosti podle ČVP 2017 - 2019:

- Počet včelích matek ze šlechtitelských chovů hrazených z programu

Za včelařský rok 2019 bylo v rámci tohoto opatření prodáno 26 739 včelích matek.

- Porovnání údajů s předchozím rokem

Za včelařský rok 2018 bylo v rámci tohoto opatření prodáno 28 173 včelích matek, čímž došlo k poklesu prodeje o 1 434 včelích matek ve srovnání s rokem 2018.

Toto opatření se podílí na celkovém čerpání dotací za rok 2019 **8,3 %**.

Pro období včelařského programu 2017 – 2019 došlo v rámci novelizace nařízení vlády k úpravě podmínek pro získání dotace na obnovu včelstev. Obnova včelstev byla zařazena mezi opatření, u kterých se v případě převýšení uznaných nároků objem finančních prostředků nekrátí. V této souvislosti byla snížena paušální dotace ze 300 Kč na 200 Kč na jednu prodanou včelí matku.

Příloha č. 1

Vyhodnocení čerpání včelařských dotací v roce 2019

(poskytovaných prostřednictvím SZIF)

Státní zemědělský intervenční fond (dále jen „SZIF“) poskytuje chovatelům včel v rámci národních programů od roku 2005 dotace, které jsou financovány z 50 % EU a z 50 % z národních prostředků.

Výše finančních prostředků na včelařská opatření byla na základě schváleného Českého včelařského programu pro období 2017 až 2019 podle nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1308/2013, v platném znění, prováděcího nařízení Komise (EU) 2015/1368, v platném znění, a nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) 2015/1366, v platném znění, určena prováděcím rozhodnutím Komise (EU) 2016/1102, kterým se schvalují vnitrostátní programy na zlepšení produkce včelařských produktů a jejich uvádění na trh předložené členskými státy podle nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1308/2013 ze dne 5. července 2016. V rámci tohoto rozhodnutí je pro každý rok tříletého období stanovena maximální výše finančních prostředků, kterou lze pro dotace užít.

Dotace v období 2017 až 2019 jsou poskytovány podle nařízení vlády č. 197/2005 Sb., o stanovení podmínek poskytnutí dotace na provádění opatření ke zlepšení obecných podmínek pro produkci včelařských produktů a jejich uvádění na trh, ve znění nařízení vlády č. 285/2007 Sb., ve znění nařízení vlády 373/2010 Sb., ve znění nařízení vlády č. 173/2011 Sb., ve znění nařízení vlády č. 251/2013, ve znění nařízení vlády č. 400/2013 Sb., a ve znění nařízení vlády č. 237/2016 Sb. (dále jen „NV 197/2005 Sb.“).

Toto vyhodnocení čerpání dotací představuje údaje včelařského roku 2019, který je posledním rokem schváleného Českého včelařského programu pro období let 2017 až 2019, a pro porovnání zahrnuje i údaje z roku 2017 a 2018. V odůvodněných případech jsou do přehledů zahrnuty údaje i z předchozího tříletého období 2014 až 2016. Rozšířené přehledy, které se týkají celého období, v němž byly včelařské dotace podle NV 197/2005 Sb. poskytovány, jsou uvedeny v závěru vyhodnocení.

Přehled o přidělených finančních prostředcích a jejich čerpání v období 2017 až 2019

Tab. č. 1

včelař. rok	příspěvek EU na včelařská opatření v € (spolufinancování 50 %)	celková alokovaná částka v €	směnný kurz CZK/EUR ze dne	celková alokovaná částka v Kč	celková vyplacená dotace v Kč	čerpání (%)
2017	1 250 510	2 501 020	27,021 CZK/EUR ze dne 30. 12. 2016	67 580 061	67 577 461	100
2018	1 250 511	2 501 022	25,535 CZK/EUR ze dne 29. 12. 2017	63 863 596	63 863 350	100
2019	1 250 509	2 501 018	25,724 CZK/EUR Ze dne 31.12.218	64 336 187	64 334 174	100

Výše přidělených finančních prostředků (EUR) se v roce 2019 oproti předchozím rokům 2017 a 2018 nezměnila. Ve skutečnosti však vzhledem k platnému směnnému kurzu pro rok 2019, který činil 25,724 CZK/EUR, byla alokovaná částka mírně vyšší než v roce 2018, avšak nedosahovala hodnoty alokované částky pro rok 2017 – viz Tab. č. 1.

Jako každoročně bylo chovatelům včel i v roce 2019 na dotacích rozděleno 100 % alokovaných prostředků.

Chovatelé včel čerpali ve včelařském roce 2019 dotace prostřednictvím pěti opatření, z nichž některá zahrnují ještě další podopatření:

1. Technická pomoc (rovněž jen „TP“)

- a) vzdělávací akce pro chovatele včel (přednášky, kurzy, semináře)
- b) pořízení nových vybraných zařízení
- c) vedení včelařských kroužků pro děti a mládež (rovněž jen „VKM“)

2. Boj proti varroáze (rovněž jen „Varr“)

- a) úhrada nákladů na vybraná léčiva a léčebné prostředky
- b) úhrada nákladů spojených s aplikací aerosolu

3. Racionalizace kočování včelstev (rovněž jen „RK“)

4. Úhrada nákladů na rozboru medu (rovněž jen „Rozbory“)

- a) fyzikálně chemický rozbor medu
 - b) rozbor medu na přítomnost spór *Paenibacillus larvae*
- Oba druhy rozborů jsou prováděny v akreditovaných laboratořích.

5. Obnova včelstev (rovněž jen „OBN“)

- a) chov včelích matek z uznaného šlechtitelského programu

Počet podaných požadavků na jednotlivá opatření v období 2014 až 2019 s procentuálním vyjádřením množství požadavků podaných členy ČSV je zachycen v tabulce č. 2

Tab. č. 2

Rok	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Počet podaných požadavků za všechna opatření	3293	2827	3424	2916	2745	2156
Počet podaných požadavků na opatření Technická pomoc*	2971	2532	3126	2611	2422	1868
% požadavků podaných členy ČSV opatř. Technická pomoc*	93,5	92,6	93,2	93,4	92,6	92,34
Počet podaných požadavků na opatření Racionalizace kočování*	100	97	102	107	99	63
% požadavků podaných členy ČSV opatření Racionalizace kočování*	96,3	93,8	90,2	91,6	86,9	65,24

*) k výpočtu procenta použity údaje od investičních opatření, tj. pouze TP zařízení a RK

V roce 2019 byla na včelařská opatření vyplacena dotace celkem ve výši **64 334 174,21 Kč**, tj. **2 500 939,75 EUR**.

Vzhledem k tomu, že výše oprávněných požadavků v tomto roce převýšila alokovanou částku o více než 32,3 mil. Kč, bylo nutno oprávněné nároky u opatření „technická pomoc“ s výjimkou včelařských kroužků pro děti a mládež, a „racionalizace kočování“ upravit koeficientem krácení ve výši 0,4279. Opatření „boj proti varroáze“, „úhrada nákladů na rozборы medu“, „obnova včelstev“ a podopatření „vedení včelařských kroužků pro děti a mládež“ jako prioritní opatření programu zaměřená na zdravotní stav chovaných včelstev, kvalitativní parametry produkovaného medu, produkci kvalitních vyšlechtěných včelích matek a výuku dětí a mládeže za účelem vytvoření budoucí chovatelské základny jsou z krácení dotací v případě převisu oprávněných nároků nad alokovanou částkou vyjmuta. U posledních dvou vyjmenovaných opatření resp. podopatření se výše dotace počínaje včelařským rokem 2017 nekrátí.

Dotace je poskytována ve správním řízení podle zákona 500/2004 Sb., v platném znění. Do celkového čerpání dotace v roce 2019 je v tabulce č. 3 zahrnuta i částka 7 tis. Kč, která představuje doplatky dotace na základě ukončených odvolacích řízení z předchozích let.

V následující tabulce č. 3 je uveden podrobnější přehled o čerpání dotací v rámci jednotlivých opatření.

Přehled celkového čerpání dotací za období r. 2017 až 2019 podle včelařských opatření (v tis. Kč)

Tab. č. 3

opatření	2017	2018	2019
technická pomoc	35 882	25 576	25 050
boj proti varroáze	25 574	30 155	32 180
racionalizace kočování včelstev	2 082	1 650	1 031
úhrada nákladů na rozборы medu	507	847	726
obnova včelstev	3 532	5 635	5 348
celkové čerpání v tis. Kč	67 577	63 863	64 334
<i>čerpání v %</i>	<i>100,00</i>	<i>100,00</i>	<i>100,00</i>
<i>Uplatněn koeficient krácení ve výši</i>	<i>0,4359</i>	<i>0,3425</i>	<i>0,4279</i>
<i>Opatření, kterých se krácení týkalo (* kromě VKM)</i>	<i>TP*, RK</i>	<i>TP*, RK</i>	<i>TP*, RK</i>

Pozn.: údaje uvedeny včetně doplatků dotace na základě dokončených odvolacích řízení

Z přehledu je zřetelná korelace mezi dotací poskytnutou na opatření TP a dotací poskytnutou na opatření Varr. Tato 2 opatření jsou vždy v podílu čerpání dotace v nepřímé úměře, tj. čím více je čerpáno na nekrácené opatření Varr, tím méně zbývá prostředků na krácené opatření TP a rovněž opatření RK.

Po poklesu čerpání dotací na opatření OBN způsobené zkrácením rozhodného dotačního období roku 2017 o 1 měsíc byla ve včelařském roce 2019 výše poskytnuté dotace srovnatelná s rokem 2018. Výkyvy jsou patrné v čerpání dotace na úhradu nákladů na rozbory medu, avšak vzhledem k podílu čerpání dotace 1,1 % až 1,3 % z vyplacené částky se jedná o nevýznamné kolísání.

Výrazný pokles zaznamenalo využívání dotačního opatření racionalizace kočování včelstev, kdy podíl na čerpání dotací postupně klesl z 3,8 % v roce 2017 na 2,6 % v roce 2018 a v roce 2019 až na 1,6 %. Z porovnání těchto hodnot lze dovodit, že zájem chovatelů včel o příspěvek na pořízení kvalitního mobilního kočovného zařízení klesá.

S cílem nepřekročit alokovanou částku je nutno u vybraných opatření technická pomoc (kromě dotace na vedení včelařských kroužků pro děti a mládež), a u opatření racionalizace kočování včelstev uplatnit rovnoměrné krácení oprávněných nároků prostřednictvím koeficientu vypočteného jako podíl finanční částky, kterou je možno na uvedená opatření užít a součtu oprávněných nároků jednotlivých chovatelů včel.

Hodnota koeficientu krácení v roce 2019 oproti roku 2018 mírně stoupla téměř na úroveň roku 2017 (*tab. č. 4*). Tento nárůst lze přisoudit poklesu zájmu o individuální dotace u opatření TP a RK (Přehled o počtu podaných požadavků je uveden v *tab. č. 2*).

Tabulka č. 4. uvádí příklad, koeficient krácení ovlivnil výši dotace na vzdělávací akce a na pořízení zařízení v rámci TP.

Vývoj skutečné výše poskytnuté dotace s ohledem na koeficient krácení v období let 2014 až 2019

Tab. č. 4

Vývoj koeficientu krácení v roce	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Alokováno na včelařské dotace v tis. Kč	63 947	64 578	62 940	67 580	63 864	64 334
Směnný kurz Kč/EU	27,427	27,735	27,023	27,021	25,535	25,724
koeficient krácení	0,6955	0,6362	0,5958	0,4359	0,3425	0,4279
výše dotace z pořizovací hodnoty zařízení v %	35	32	30	44	34	43
Výše dotace na 1 přednášku pro chovatele včel (3 000 Kč)	2 087	1 909	1 787	1 308	1 028	1 283
Výše dotace na 1 kurz pro chovatele včel	4 173	3 817	3 575	2 615	2 055	2 567
Výše dotace na vedení jednoho VKM, od r. 2017 se koeficient krácení neuplatňuje	10 432	9 543	8 937	15 000	15 000	15 000

I. Přehledy čerpání dotací podle jednotlivých opatření

1. Technická pomoc

V období let 2017 až 2019 je používán jiný systém stanovení výše dotace u podopatření TP – pořízení nových vybraných zařízení než v předchozích letech. Nově odpovídá výše dotace skutečně vynaloženým nákladům na jednotlivá zařízení omezeným v závislosti na ceně zařízení limity stanovenými NV 197/2005 Sb. pro jednotlivá zařízení pořízená v rámci uvedeného podopatření. Z důvodu převisu celkového požadovaného objemu finančních prostředků v rámci všech opatření nad celkovou částkou prostředků vyčleněnou pro opatření včelařského programu byla takto vypočtená dotace ještě snížena koeficientem krácení.

V roce 2019 byl uplatněn koeficient krácení ve výši 0,4279, čímž došlo ke snížení poskytovaných částek tak, že namísto dotace ve výši 100 % skutečně vynaložených nákladů na jednotlivá zařízení nebo limitu stanoveného NV 197/2005 Sb. získali chovatelé včel dotaci na zařízení ve výši maximálně do 42,8 % pořizovací ceny, přičemž uvedené vyjádření výše dotace platilo pro zařízení pořízená za cenu do výše limitu včetně, pro zařízení pořízená v ceně nad limit tvořila dotace ještě méně.

I když se výše příspěvku na zařízení po poklesu v roce 2018 z 34 % oprávněného nároku vrátila na úroveň příspěvku z roku 2017 a činila v roce 2019 téměř 43 % (tab. č. 4), podíl na celkově vyčerpaných dotacích klesl u opatření technická pomoc z více než 53 % v roce 2017 na méně než 39 % v roce 2019 (viz tab. č. 5).

Průběh čerpání dotací na opatření "technická pomoc" (v tis. Kč)

Tab. č. 5

1. OPATŘENÍ	podopatření	2017	2018	2019
technická pomoc	vzdělávání	1 971	1 412	1 429
	zařízení	32 036	22 244	21 716
	VKM	1 875	1 920	1 905
celkové čerpání v tis. Kč		35 882	25 576	25 050
podíl na celkově vyčerpaných dotacích v %		53,1	40,1	38,9

Koeficientem krácení byly ovlivněny i výše dotací na vzdělávací akce.

Průběh čerpání dotací na podopatření „vzdělávací akce“

Tab. č. 6

Vzdělávací akce/rok	2017 koef.krácení 0,4359	2018 koef. krácení 0,3425	2019 koef. krácení 0,4279
Počet přednášek	917	836	685
Počet kurzů	284	257	208
Celkový počet 1. denních seminářů	11	12	6
Celkový počet včelařských kroužků mládeže	125	128	127
Vyplacená dotace celkem - upraveno koeficientem krácení (Kč)	3 845 704	3 331 785	3 333 758

Z přehledu v tab. č. 6 je dále patrný meziroční pokles počtu dotovaných vzdělávacích akcí. Od roku 2017 se v důsledku novelizace NV 197/2005 Sb. neposkytuje dotace na dvoudenní semináře a je omezen počet vzdělávacích akcí, na něž lze čerpat dotaci (uplatnit lze pouze jednu akci daného typu pořádanou v jednom dni na jednom místě).

Z přehledu v tab. č. 6 je zřetelný pokles počtu uskutečněných vzdělávacích akcí (přednášky, kurzy, semináře). Vlivem uplatnění koeficientu krácení činila paušální dotace v roce 2017 namísto 3000 Kč pouze 1 308 Kč, v roce 2018 již jen 1 028 Kč. V roce 2019 zaznamenala mírný nárůst a činila 1283 Kč (viz tab. č. 4) Z uvedeného přehledu je patrné, pokles zájmu organizátorů vzdělávacích akcí může souviset i se skutečností, že dotace na vzdělávací akce v poslední době nepokrývají nezbytné související náklady. Počet VKM dotovaných v období 2017 až 2019 vykazuje stabilní hodnotu.

2. Boj proti varroáze

Cílem této dotace je zajistit chovatelům včel dostupná, účinná a levná léčiva zejména tuzemské provenience a umožnit jejich aplikaci formou aerosolu.

Výdaje na toto opatření po skokovém nárůstu v roce 2015 a mírném poklesu v roce 2016 se od roku 2017 vrátily k rostoucímu trendu a v roce 2019 odčerpává toto opatření 50 % z celkově poskytnutých dotací (tab. č. 8).

Podíl zastoupení dodavatelů léčiv na poskytnuté dotaci

Tab. č. 7

včelařský rok	2014	2015	2016	2017	2018	2019
celkové výdaje na opatření	17 375 485	27 513 115	23 089 158	25 398 629	30 155 381	32 179 824
z toho na léky celkem	13 937 485	23 961 555	19 643 888	21 457 869	26 464 611	28 570 504
% z celku	80,2	87,1	85,1	84,5	87,8	88,8
VÚV Dol	13 249 969	22 692 039	18 230 046	19 352 095	23 065 941	24 188 875
% z léků	95,1	94,7	91,9	90,0	87,2	84,7
ostatní distributoři	590 289	1 066 557	1 419 616	2 086 340	3 067 613	3 860 012
% z léků	4,2	4,5	7,2	9,2	11,6	13,6
individuální nákupy	97 227	202 959	167 226	194 986	331 057	521 617
% z léků	0,7	0,8	0,9	0,8	1,3	1,8

Největší podíl v zastoupení dodavatelů léčiv a léčebných prostředků pro včelstva na boj proti varroáze má výrobce a distributor Výzkumný ústav včelařský, s.r.o., Dol (zkr. VÚV Dol). Vedle léčiv vyráběných v ČR narůstá i nákup zahraničních léků schválených v ES, viz tab. č. 7.

Zatímco v roce 2016 činila dotace na tato zahraniční léčiva 1 419 616 Kč, v roce 2019 dosáhla dotace částky 3 860 012 Kč, což představuje oproti r. 2016 nárůst na 272 % a více než 10 % podíl z celkové dotace na léky v roce 2019.

Příčinu lze hledat v nastavení výše dotace (70 % pořizovací ceny), kdy i nákladnější léčiva zahraničních výrobců se stávají pro chovatele včel cenově dostupná. Stoupá rovněž podíl individuálních požadavků, kdy chovatelé kupují léčiva za plnou – nedotovanou - cenu a dotaci uplatňují prostřednictvím žadatele přímo u Fondu.

Průběh čerpání dotací na opatření "boj proti varroáze" podle podopatření (v tis. Kč)

Tab. č. 8

2. OPATŘENÍ	podopatření	2017	2018	2019
boj proti varroáze	léčiva	21 633	26 465	28 571
	aplikace léčiv aerosolem	3 941	3 690	3 609
celkové čerpání v tis. Kč		25 574	30 155	32 180
podíl na celkově vyčerpaných dotacích v %		37,8	47,2	50,0

Součástí opatření je vedle dotace na léčiva i dotace na aplikaci léčiv aerosolem, která vykazuje od roku 2017 pokles. Zatímco v roce 2017 bylo tímto účinným způsobem aplikováno léčivo u 394 tisíc včelstev, v roce 2018 u 369 tisíc včelstev a v roce 2019 již jen u 361 tisíce včelstev. Rozdíl mezi počtem takto ošetřených včelstev v roce 2017 a 2019 činí 22 %.

3. Racionalizace kočování

Také u opatření racionalizace kočování je od roku 2017 použit nový systém stanovení výše dotace u chovatelů včel prokazujících pořízení nových vybraných zařízení sloužících ke kočování včelstev. Výše dotace odpovídala skutečně vynaloženým nákladům na jednotlivá zařízení omezeným v závislosti na ceně jednotlivých zařízení limity dle NV 197/2005 Sb.

I v případě racionalizace kočování byla výše dotace upravena koeficientem krácení 0,4279 a činila maximálně 42,8 % pořizovací ceny zařízení. V porovnání s rokem 2017 došlo ke snížení celkové výše prostředků na toto opatření, podíl opatření na celkové částce prostředků vyplacených v rámci programu klesl z 3,1 % na 1,6 % v roce 2019. Klesající trend dotačních prostředků užitých na uvedené opatření lze zdůvodnit uplatněným koeficientem krácení.

Průběh čerpání dotací na opatření "racionalizace kočování včelstev" (v tis. Kč)

Tab. č. 9

3. OPATŘENÍ	2017	2018	2019
celkové čerpání v tis. Kč	2 082	1 650	1 031
podíl na celkově vyčerpaných dotacích v %	3,1	2,6	1,6

4. Úhrada nákladů na rozbory medu

Jedná se (vedle opatření boj proti varroáze, obnova včelstev, TP – vedení VKM) o další opatření, u něhož výše dotace není ovlivněna koeficientem krácení. Z hlediska čerpání objemu finančních prostředků se jedná o nejméně využívané dotační opatření, zájem o dotace u tohoto opatření kolísá.

Průběh čerpání dotací na opatření "úhrada nákladů na rozborů medu" (v tis. Kč)

Tab. č. 10

4. OPATŘENÍ	2017	2018	2019
Počet fyzikálně chemických rozborů (800 Kč/1 rozbor)	611	1 033	894
Počet rozborů na přítomnost spór <i>Paenibacillus larvae</i> (400 Kč/1 rozbor)	46	52	28
celkové čerpání v tis. Kč	507	847	726
podíl na celkově vyčerpaných dotacích v %	0,8	1,3	1,1

5. Obnova včelstev

S cílem zajistit, aby dotace byla poskytována pouze na kvalitní ušlechtilé včelí matky s vysokou užitkovou hodnotou, je možno získat dotaci pouze na včelí matky kraňského plemene pocházející ze šlechtitelských chovů uznaného šlechtitelského programu. Dotace je poskytována šlechtitelům včel. Seznam šlechtitelských chovů a jejich kontrolu zajišťuje a provádí uznané chovatelské sdružení včely kraňské, tj. Český svaz včelařů, z.s.

V roce 2017 a 2018 získalo dotaci 44 šlechtitelů, v roce 2019 pak 45 šlechtitelů včelích matek kraňského plemene. Výraznější pokles z roku 2017 v čerpání dotace souvisí se zkrácením včelařského roku (od 1. září 2016 do 31. července 2017).

Průběh čerpání dotací na opatření "obnova včelstev" (v tis. Kč)

Tab. č. 11

5. OPATŘENÍ	2017	2018	2019
počet prodaných včelích matek	17 661	28 173	26 739
celkové čerpání v tis. Kč	3 532	5 635	5 348
podíl na celkově vyčerpaných dotacích v %	5,2	8,8	8,3

II. Kontrola

U všech podaných požadavků je provedena administrativní kontrola před výplatou dotace. Po vyplacení dotací žadateli (ČSV) je Fondem prověřováno, zda žadatel neprodleně rozeslal dotace ve stanovené výši jednotlivým chovatelům včel. Po výplatě dotace je odborným útvarem zpracována analýza rizika, na jejímž základě jsou vybírány subjekty k provedení kontroly na místě k ověření oprávněnosti získané dotace. Každoročně je při KNM fyzicky prověřeno nejméně 20 % prostředků vyplacených prostřednictvím jediného žadatele o dotaci - ČSV. Prováděná kontrolní činnost má vliv na množství neoprávněně čerpaných prostředků, při stejném počtu kontrol prováděných v jednotlivých letech programového období, množství vrácených prostředků kolísá (viz Tab. č. 12).

Přehled vrácených prostředků v období 2014 až 2017

Tab. č. 12

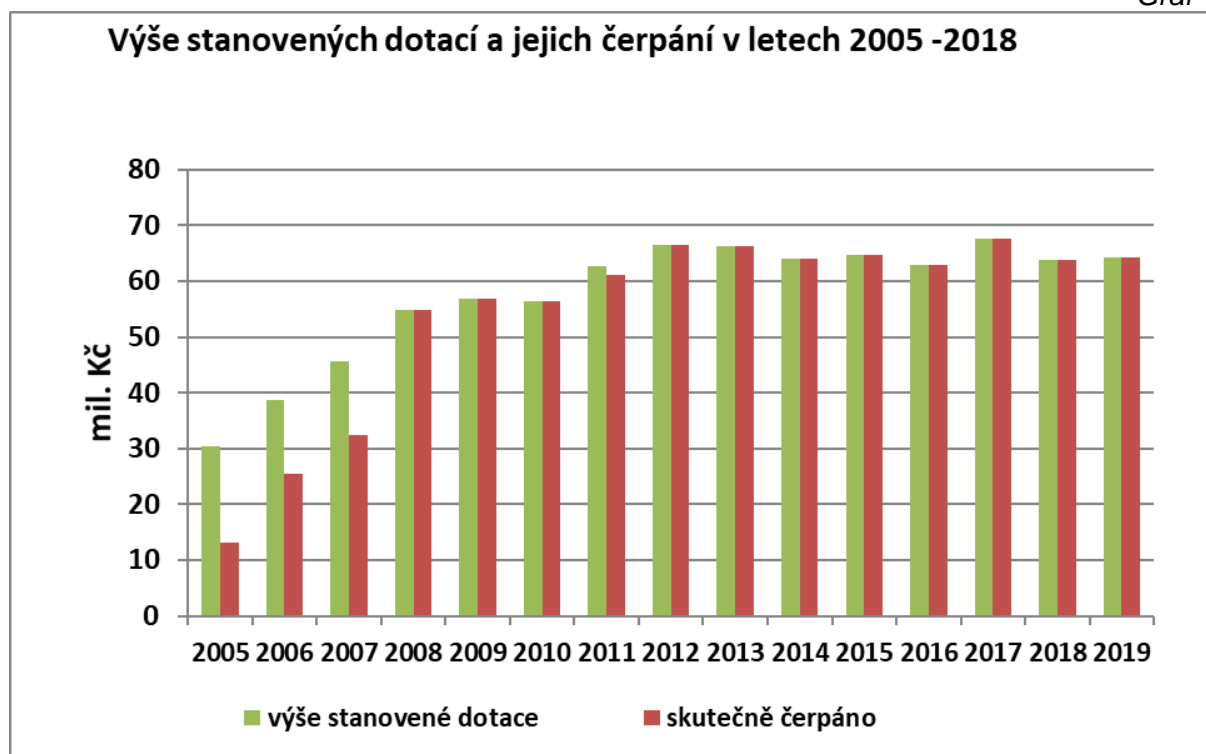
Rok vyplacení dotace	2014	2015*	2016*	2017*
Výše vrácených prostředků v tis.Kč	354	255	61	200
Počet chovatelů	17	10	3	6
Člen ČSV	15	7	3	6
Nečlen ČSV	2	3	0	0

* řízení o vrácení prostředků ještě nedokončeno

III. Přehledy čerpání dotací od roku 2005 do roku 2019

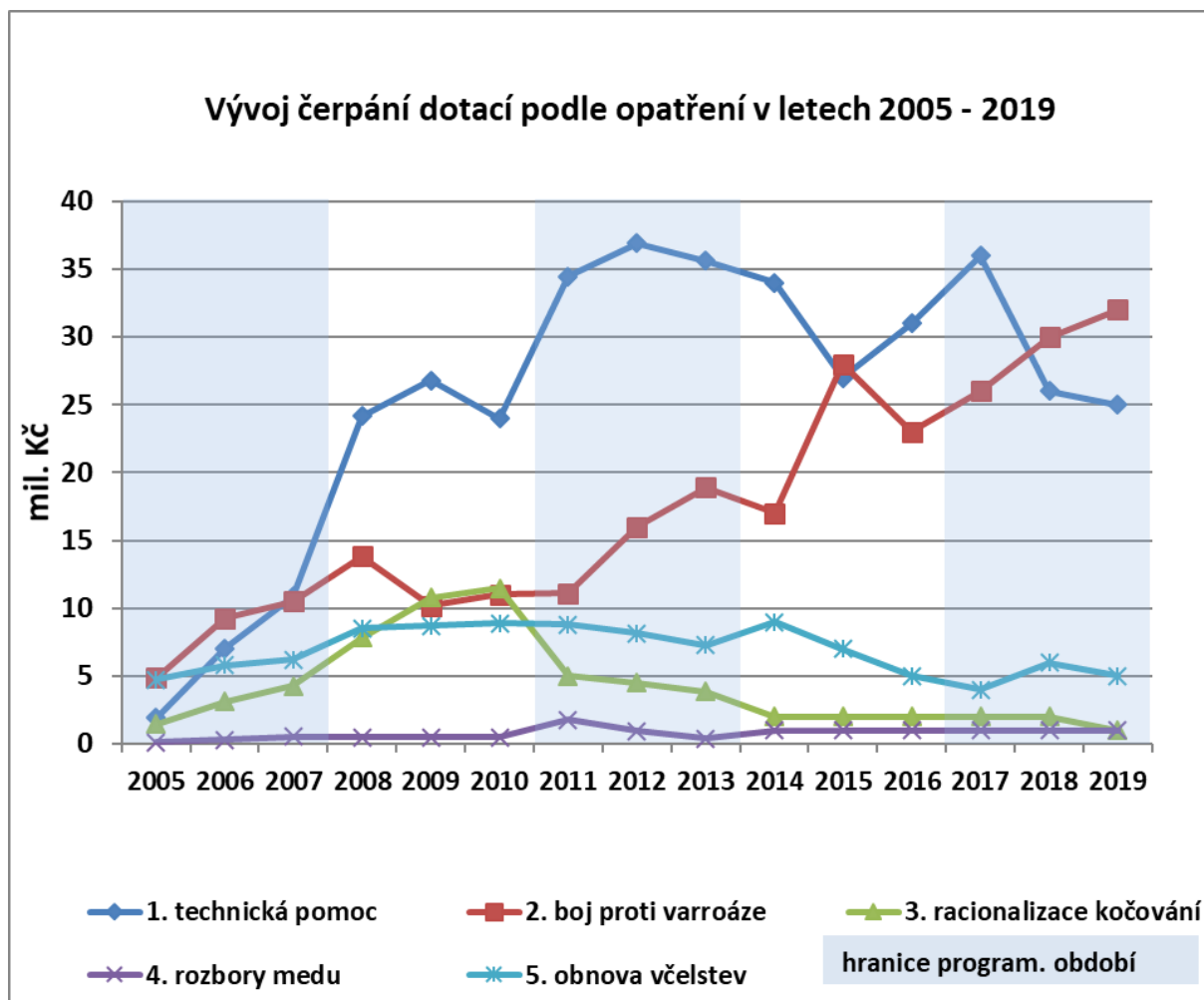
Přehled o přidělených finančních prostředcích a jejich čerpání v období let 2005 až 2018

Graf 1

Pro lepší názornost jsou údaje o vývoji čerpání dotací u jednotlivých opatření od roku 2005 do 2018 znázorněny v následujícím grafu.

Graf 2

Přehled celkového čerpání dotací za období r. 2005 - 2018 podle opatření (v tis. Kč)

Tab. č. 13

opatření	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
technická pomoc	1 939	7 040	10 862	24 167	26 792	24 030	34 460	36 897	35 629	34 307	26 877	31 264	35 882	25 576	25 050
boj proti varoáze	4 882	9 267	10 522	13 816	10 198	11 448	11 112	15 949	18 932	17 238	27 513	23 263	25 574	30 155	32 180
racionalizace kočování	1 480	3 108	4 287	7 844	10 765	11 503	5 016	4 478	3 867	2 259	2 159	2 320	2 082	1 650	1 030
rozbory medu	113	324	550	505	471	503	1 836	937	494	678	712	693	507	847	726
obnova včelstev	4 734	5 778	6 213	8 526	8 705	8 903	8 804	8 159	7 286	9 465	7 414	5 394	3 532	5 635	5 348
celkové čerpání v Kč	13 148	25 518	32 434	54 859	56 931	56 387	61 231	66 420	66 208	63 947	64 675	62 934	67 577	63 863	64 334
možnost čerpání v Kč	30 480	38 600	45 720	54 860	56 962	56 389	62 653	66 421	66 212	63 947	64 677	62 939	67 580	63 863	64 336
<i>čerpání v %</i>	43,14	66,11	70,94	100,00	99,95	100,00	97,73	100,00	99,99	100,00	100,00	99,99	100,00	100,00	99,98

Průběh čerpání dotací na opatření "technická pomoc" (v tis. Kč)

Tab.č.14

1. OPATŘENÍ	podopatření	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
technická pomoc	školení	1 500	6 246	6 904	9 533	7 941	7 596	7 699	4 932	5 649	4 991	4 880	5 015	3 846	3 332	3 334
	zařízení	439	794	3 958	14 634	18 850	16 434	24 938	29 900	27 465	26 465	19 689	23 948	32 036	22 244	21 716
	nové úly	–	–	–	–	–	–	1 823	2 065	2 515	2 851	2 307	2 301	–	–	–
celkové čerpání v tis. Kč		1 939	7 040	10 862	24 167	26 792	24 030	34 460	36 897	35 629	34 307	26 877	31 264	35 882	25 576	25 050
podíl na celkově vyčerpaných dotacích v %		14,8	27,6	33,5	44,1	47,0	42,6	56,3	55,6	53,8	53,6	41,6	49,7	53,0	40,0	39,0

Průběh čerpání dotací na opatření "boj proti varroáze" (v tis. Kč)

Tab.č.15

2. OPATŘENÍ	podopatření	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
boj proti varroáze	léky	2 982	6 910	7 883	11 098	7 566	8 605	8 137	12 707	15 746	13 800	23 961	19 775	21 633	26 465	28 571
	aerosol	1 900	2 257	2 539	2 718	2 632	2 843	2 975	3 242	3 186	3 438	3 551	3 448	3 941	3 690	3 609
	studie	0	100	100	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
celkové čerpání v tis. Kč		4 882	9 267	10 522	13 816	10 198	11 448	11 112	15 949	18 932	17 238	27 513	23 263	25 574	30 155	32 180
podíl na celkově vyčerpaných dotacích v %		37,1	36,3	32,4	25,2	17,9	20,3	18,1	24,0	28,6	26,9	42,5	36,9	37,8	47,2	50,0

Průběh čerpání dotací na opatření "racionalizace kočování" (v tis. Kč)

Tab.č.16

3. OPATŘENÍ	podopatření	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
racionalizace kočování	kočování	780	1 806	2 176	1 717	1 801	1 510	–	–	–	–	–	–	–	–	–
	zařízení	700	1 302	2 112	6 127	8 964	9 993	4 938	4 478	3 867	2 259	2 159	2 320	2 082	1 650	1 030
celkové čerpání v tis. Kč		1 480	3 108	4 288	7 844	10 765	11 503	4 938	4 478	3 867	2 259	2 159	2 320	2 082	1 650	1 030
<i>podíl na celkově vyčerpaných dotacích v %</i>		<i>11,3</i>	<i>12,2</i>	<i>13,2</i>	<i>14,3</i>	<i>18,9</i>	<i>20,4</i>	<i>8,1</i>	<i>6,7</i>	<i>5,8</i>	<i>3,5</i>	<i>3,3</i>	<i>3,7</i>	<i>3,1</i>	<i>2,6</i>	<i>1,6</i>

Průběh čerpání dotací na opatření "rozborů medu" (v tis. Kč)

Tab.č.17

4. OPATŘENÍ		2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
rozborů medu		113	324	550	505	471	503	1 837	937	494	678	712	693	507	847	726
celkové čerpání v tis. Kč		113	324	550	505	471	503	1 837	937	494	678	712	693	507	847	726
<i>podíl na celkově vyčerpaných dotacích v %</i>		<i>0,9</i>	<i>1,3</i>	<i>1,7</i>	<i>0,9</i>	<i>0,8</i>	<i>0,9</i>	<i>3,0</i>	<i>1,4</i>	<i>0,7</i>	<i>1,0</i>	<i>1,1</i>	<i>1,1</i>	<i>0,8</i>	<i>1,3</i>	<i>1,1</i>

Průběh čerpání dotací na opatření "obnova včelstev" (v tis. Kč)

Tab.č.18

5. OPATŘENÍ	podopatření	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
obnova včelstev	prodej matek	4 734	5 778	6 213	7 336	8 585	8 731	8 771	8 145	7 282	9 465	7 414	5 394	3 532	5 635	5 348
	pořízení úlů	–	–	–	1 190	120	172	34	14	4	–	–	–	–	–	–
celkové čerpání v tis. Kč		4 734	5 778	6 213	8 526	8 705	8 903	8 805	8 159	7 286	9 465	7 414	5 394	3 532	5 635	5 348
<i>podíl na celkově vyčerpaných dotacích v %</i>		<i>36,0</i>	<i>22,6</i>	<i>19,2</i>	<i>15,5</i>	<i>15,3</i>	<i>15,8</i>	<i>14,4</i>	<i>12,3</i>	<i>11,0</i>	<i>14,8</i>	<i>11,5</i>	<i>8,6</i>	<i>5,2</i>	<i>8,8</i>	<i>8,3</i>